

**«ТІЛ. МӘДЕНИЕТ. АУДАРМА: ЦИФРЛЫҚ ДӘУІРДЕГІ
МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС»**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯНЫҢ
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО - ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ

**«ЯЗЫК. КУЛЬТУРА. ПЕРЕВОД: МЕЖКУЛЬТУРНАЯ
КОММУНИКАЦИЯ В ЦИФРОВУЮ ЭПОХУ»**

PROCEEDINGS
OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

**«LANGUAGE. CULTURE. TRANSLATION: INTERCULTURAL
COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE »**

Астана / Astana

24 СӘУІР 2024

24 APRIL 2024

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

THE MINISTRY OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
L.N.GUMILYOV EURASIAN NATIONAL UNIVERSITY

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Л.Н.ГУМИЛЕВА

**«ТІЛ. МӘДЕНИЕТ. АУДАРМА: ЦИФРЛЫҚ ДӘУІРДЕГІ
МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС»**

**“LANGUAGE. CULTURE. TRANSLATION: INTERCULTURAL
COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE”**

**«ЯЗЫК. КУЛЬТУРА. ПЕРЕВОД: МЕЖКУЛЬТУРНАЯ
КОММУНИКАЦИЯ В ЦИФРОВУЮ ЭПОХУ»**

Астана, 2024

Astana, 2024

ӘОЖ / УДК 80\81

КБЖ / ББК 81.2

Т 93

ISBN 978-601-337-997-5

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА

Мақыш С.Б.	- Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Басқарма мүшесі - академиялық мәселелер жөніндегі проректоры
Бейсенбай А.Б.	- ф.ғ.к., филология факультетінің деканы
Акижанова Д.М.	- Ph.D., аударма теориясы мен практикасы кафедрасының меңгерушісі
Ескиндиrowa М.Ж.	- Ph.D., аударма теориясы мен практикасы кафедрасының доценті м.а.
Алшинбаева Ж.К.	- Ph.D., аударма теориясы мен практикасы кафедрасының доценті м.а.
Киманова Л.Б.	- Ph.D., аударма теориясы мен практикасы кафедрасының аға оқытушысы
Ныгманова Д.К.	- магистр, аударма теориясы мен практикасы кафедрасының аға оқытушысы
Акшулакова Б.К.	- магистр, аударма теориясы мен практикасы кафедрасының аға оқытушысы

Халықаралық ғылыми – практикалық конференцияның серіктестері

- Любляна университеті (Любляна қ., Словения)
- Варшава университеті Қолданбалы лингвистика институты (Варшава қ., Польша)
- Атылым университеті (Анкара қ., Түркия)
- Әзірбайжан тілдер университеті (Баку қ., Әзірбайжан)
- Қоқан мемлекеттік педагогикалық институты (Қоқан қ., Өзбекстан)

Partners of the International scientific and practical conference

- University of Ljubljana (Ljubljana, Slovenia)
- Institute of Applied Linguistics of the University of Warsaw (Warsaw, Poland)
- Atylym University (Ankara, Turkey)
- Azerbaijan University of Languages (Baku, Azerbaijan)
- Kokand State Pedagogical Institute (Kokand, Uzbekistan)

Партнеры международной научно – практической конференции

- Люблянский университет (г.Любляна, Словения)
- Институт прикладной лингвистики Университета Варшава (г.Варшава, Польша)
- Университет Атылым (г.Анкара, Турция)
- Азербайджанский университет языков (г.Баку, Азербайджан)
- Кокандский государственный педагогический институт (г.Коканд, Узбекистан)

ӘОЖ / УДК 80/81

КБЖ / ББК 81.2

Т 93

«Тіл. Мәдениет. Аударма: цифрлық дәуірдегі мәдениетаралық қарым-қатынас» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференциясы = Международная научно-практическая конференция «Язык. Культура. Перевод: межкультурная коммуникация в цифровую эпоху» = International scientific and practical conference «Language. Culture. Translation: Intercultural Communication in the Digital Age» - Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университет редакциясы – бет саны 312 – қазақ, орыс, ағылшын, түрік тілдерінде

ISBN 978-601-337-997-5

«Тіл. Мәдениет. Аударма: цифрлық дәуірдегі мәдениетаралық қарым-қатынас» халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының жинағы, аударма, тіл, мәдениет және мәдениетаралық коммуникация салаларына қызығушылық танытқан зерттеушілерге, оқытушыларға, аудармашы-практиктерге, білім алушылар мен жас мамандарға арналған. Конференция барысында аударма, тіл және мәдениет, сондай-ақ мәдениетаралық коммуникация саласындағы зерттеулерді дамытуға байланысты маңызды мәселелер талқыланды. Конференция цифрлық дәуір жағдайында аударма және мәдениетаралық коммуникация саласындағы ғылыми зерттеулер мен практикалық тәжірибені ілгерілетуге ықпал ете отырып, халықаралық ғылыми және академиялық ынтымақтастықты, кәсіби байланыстарды орнату және нығайту мақсатында тәжірибе және білім алмасу үшін бірегей мүмкіндік берді.

Сборник материалов международной научно-практической конференции, на тему **«Язык. Культура. Перевод: межкультурная коммуникация в цифровую эпоху»** предназначен для исследователей, преподавателей, переводчиков-практиков, обучающихся и молодых специалистов, заинтересованных в области перевода, языка, культуры и межкультурной коммуникации. В ходе конференции обсуждались важнейшие вопросы, связанные с развитием исследований в области перевода, языка и культуры, а также межкультурной коммуникации. Конференция предоставила уникальную возможность для обмена опытом и знаниями в целях установления и укрепления международного научного и академического сотрудничества, профессиональных контактов, способствуя продвижению научных исследований и практического опыта в области перевода и межкультурной коммуникации в условиях цифровой эпохи.

The collection of materials of the international scientific and practical conference on the topic **«Language. Culture. Translation: Intercultural Communication in the Digital Age»** is intended for researchers, teachers, translation practitioners, students and young professionals interested in the field of translation, language, culture and intercultural communication. During the conference, the most important issues related to the development of research in the field of translation, language and culture, as well as intercultural communication were discussed. The conference provided a unique opportunity for the exchange of experience and knowledge in order to establish and strengthen international scientific and academic cooperation, professional contacts, contributing to the promotion of scientific research and practical experience in the field of translation and intercultural communication in the digital age.

© Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2024

© L.N.Gumilyov Eurasian National University, 2024

© Евразийский национальный университет им.Л.Н.Гумилева, 2024

использования того или иного понятия в контексте; учитывать современные реалии и прагматическую цель перевода, которые все больше диктуют потребности ясного и логичного изложения, а также в некоторых случаях, упрощения семантической нагрузки на специализированные термины при подготовке текстов для неподготовленной аудитории. Следовательно, использование лингвокогнитивного анализа на предпереводческой стадии является одним из важных этапов подготовки переводчика в процессе перевода. На этой стадии переводчик обрабатывает терминологический аппарат оригинала не просто с точки зрения лингвистического анализа, во время которого могут случиться погрешности при вычленении сложных терминологических единиц.

Список литературы

1. Виноградов, В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). — М.: Изд-во Института общего среднего образования РАО, 2001. — 224 с. ISBN 5-7552-0041-6.
2. Федоров, А. В. Введение в теорию перевода. — М.: Либроком, 1983. — 192 с. ISBN 5-94545-014-6
3. Бархударов, Л. С. Язык и перевод. — М.: Междунар. отношения, 2023. — 240 с. ISBN 978-5-9519-3887-9.
4. Алексеева, И. С. Теория перевода: введение в ремесло. Учебник. — М.: «Р.Валент», 2020. 528 с. ISBN 978-5-93439-579-8
5. Есембеков, Т. О., Акимбекова, Г. Ш. Айдарманың заманауи үрдістері: оқу құралы. — Алматы: Қазақ университеті, 2023. — 202 б. ISBN 978-601-04-6397-4.
6. Тарақов, Ә., Жақсылықов, А., Мұсалы, Л., Адаева, Ғ. Аударма теориясы: оқу құралы. — Алматы: Қазақ университеті, 2013. — 132 б. ISBN 978-601-04-0153-2.
7. Bayekeeva, A., & Tazhibayeva, S. (2019). Translating international terms for mining industry. *Vestnik ENU im. L. N. Gumileva*, 1(126), 173-182.
8. З.Ж.Аухадиева, Г.С.Асанова, К.Ж.Абдрахманова. Структурно-семантические особенности сложных терминов в сфере туризма // Известия КазУМОиМЯ имени Абылай хана», серии «Филологические науки» - 2022, 2(65), С. 29-39.
9. Н.М. Ашимбаева, Н.К.Шуленбаев, К.М.Жампейис. Основные способы терминообразования в казахском языке // Известия КазУМОиМЯ имени Абылай хана», серии «Филологические науки» - 2022, 2(65), С. 40-51.
10. А.Н.Ахмет, Ш.Курманбайұлы, С.А. Нурғалиева, Ғ.А. Бегимов. Явление гибрида в терминообразовании // Известия КазУМОиМЯ имени Абылай хана», серии «Филологические науки» - 2023, 4(71), С. 22-37.
11. М.А.Кузьмина. Английский язык: Сборник научно-технических текстов. —М.: МИИГАиК. 2017,—106 с. ISBN 978-5-6043136-9-5.
12. Multitran: Geodesy [Online dictionary]. Retrieved from <https://www.multitran.com/m.exe?s=Geodesy&l1=2&l2=1>

ҒТАХР 16.31.41

ӘЖ МЕН БАҚ-ДА КЕЗДЕСЕТІН «ҚАЗАҚЫЛАНҒАН» АҒЫЛШЫН ЛЕКСЕМАЛАРЫ

*А.М. Берсигурова¹, Н. Жұмай².

Докторант¹, Ph.D. докторы²

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

*asel.bersigurova04@mail.ru

Әлеуметтік желілер қоғамның әртүрлі аспектілеріне, соның ішінде тіл нормаларына әсер ете отырып, заманауи коммуникацияның ажырамас бөлігіне айналды. Бұл мақала әлеуметтік желілердегі тілдік тенденциялар мен қарым-қатынас үлгілерін зерттей отырып, «қазақыланған» ағылшын лексемаларының қолданылуын, эволюциясын және нормаларын қалай қалыптастыратынын зерттеуді мақсат етеді.

Әлеуметтік желілер – жылдам қарым-қатынас пен ақпарат алмасуды жеңілдетеді, бұл жаңа сөздердің, сөз тіркестерінің, лингвистикалық конвенциялардың өте тез таралуына әкеліп соғуда [1].

Twitter, Instagram, Facebook, TikTok сияқты платформалар өздерінің іс-әрекет шектеулерімен және көрнекі екіпінімен қысқа және тартымды тіл стильдерін жасаудың көзіне айналып отыр. Өйткені, аталған платформаларда жас ерекшелігіне қатысты еш шектеу жоқ. Біздің елімізде ғана емес, күллі әлемде еңбектеген баладан, еңкейген кәріге дейін аталған әлеуметтік желілердің қолданушысы болып отыр. Нәтижесінде пайдаланушылар тіл эволюциясына ықпал ететін жаңа аббревиатураларды және жаргон терминдерді, сленг сөздерді, неологизмдерді ойлап тауып, жиі қолданысқа енгізіп келеді [2].

Хэштегтер, вирустық мазмұн және әсер етуші дискурс арқылы әлеуметтік медиа лингвистикалық тенденцияларды танымал ете алады.

Әлеуметтік желілердің тіл нормаларына әсері әртүрлі сын-қатерлер мен қайшылықтарды тудырады. Әлеуметтік медиа платформалары қол жетімділігіне, пайдаланушылардың әртүрлілігіне және бейресми байланыс нормаларына байланысты «қазақшаланған» ағылшын лексемаларын, жаргондар мен сленг сөздерін таратуда құнарлы негіз болып табылады. Пайдаланушылар, әсіресе Қазақстаннан немесе қазақ тектес пайдаланушылар, бұл лингвистикалық будандастыруды онлайн қауымдастықтардағы мәдени бірегейлікті, әзілді немесе ынтымақтастықты білдіру үшін жиі пайдаланады. Хэштегтер, мемдер және пайдаланушы жасаған мазмұн әртүрлі әлеуметтік медиа платформаларында «қазақша» ағылшын тілін таратуға және қалыпқа келтіруге одан әрі ықпал етіп келеді [3].

Әлеуметтік желілер белгілі бір тілдік стильдер мен өзара әрекеттесу нормаларын насихаттау арқылы адамдардың қарым-қатынасына әсер етеді. Facebook және LinkedIn [10] сияқты платформалар ресми қарым-қатынасты ынталандырады, Ал Snapchat [11] және TikTok сияқты басқа платформалар бейресми және көрнекі мазмұнға басымдық береді. Платформалардың бұл әртүрлілігі әр платформаның аудиториясы мен мақсатына бейімделген нақты байланыс үлгілері мен тілдік регистрлердің дамуына әкеледі [2].

Соңғы жылдары «Қазақшаланған» ағылшын тілі деп аталатын құбылыс пайда болды, әсіресе әлеуметтік желілерде және бұқаралық ақпарат құралдарының әртүрлі формаларында айқын байқалады. Бұл есеп тілдің, мәдениеттің және цифрлық коммуникацияның қиылысына жарық түсіретін осы контексттердегі «Қазақша» ағылшын таңбалауыштарының таралуын, сипаттамаларын және салдарын зерттейді.

«Қазақша» ағылшын тілі – лексика, синтаксис немесе мәдени сілтемелер сияқты қазақ тілінің элементтерін ағылшын дискурсына енгізуді білдіреді. Бұл будандастыру көбінесе кодты ауыстыру, транслитерация немесе жаңа лексикалық элементтерді құру түрінде көрінеді. Сипаттамаларға ағылшын тіліндегі сөйлемдерде қазақ сөздерін, сөз тіркестерін немесе фонетикалық емшелерді қолдану, сондай-ақ ағылшын грамматикасы мен синтаксисін қазақ тілінің заңдылықтарына сәйкестендіру үшін бейімдеу кіруі мүмкін.

Әлеуметтік желілерден басқа, «қазақша сөйлейтін» ағылшын тілі ойын-сауық, жарнама және журналистиканы қоса алғанда, негізгі бұқаралық ақпарат құралдарында да өз ізін қалдырып келеді. Телебағдарламаларда, фильмдер мен музыкалық туындыларда көбінесе қазақ мәдениеті мен тілінің элементтерімен сусындаған кейіпкерлер немесе әңгімелер көрсетіледі, бұл диалогқа, субтитрлерге немесе жарнамалық материалдарға «қазақша» ағылшын тілін енгізуге алып келді. Сол сияқты, жарнамалар мен маркетингтік науқандар осы лингвистикалық будандастыруды қазақ тілді аудиторияны қызықтыру немесе мәдени шынайылық сезімін ояту үшін пайдалана алады [4].

«Қазақшаланған» ағылшын таңбалауыштарының таралуы қазіргі қоғамдағы тіл, сәйкестік және жаһандану арасындағы динамикалық өзара әрекеттесуді көрсетеді. Ағылшын тілін қазақ тілінің лингвистикалық элементтерімен үйлестіре отырып, жеке адамдар өздерінің мәдени мұраларын бекітеді, тиесілілігі туралы келіссөздер жүргізеді және барған сайын өзара байланысты әлемде мультикультурализмнің күрделілігін шарлайды. Сонымен қатар, «қазақша» ағылшын тілі лингвистикалық шығармашылық пен мәдени экспрессияның

бір түрі ретінде қызмет етеді, тілдік әртүрлілікті дамытады және цифрлық коммуникацияның лингвистикалық ландшафтын байытып келеді.

«Қазақша» ағылшын тілі мәдени мүмкіндіктерді кеңейту және өзін-өзі көрсету құралы ретінде қызмет ете алатынымен, ол қиындықтар мен қайшылықтарды да тудырады.

Бастапқыда мазмұнды санаттау құралы ретінде ойластырылған хэштегтер лингвистикалық тенденциялар мен онлайн қозғалыстарды дамытудың қуатты құралдарына айналды. Жақсы ойластырылған хэштег пайдаланушыларды ортақ іске немесе мәдени сәтке жұмылдыру арқылы әлеуметтік құбылыстың катализаторы бола алады. Мысалы, #MeToo қозғалысы хэштегтердің әлеуметтік өзгерістерді ынталандыру және қоғамдық дискурсты қалыптастыру әлеуетін көрсете отырып, жыныстық қудалау мен зорлық-зомбылық мәселелеріне назар аударды [12].

Сол секілді, вирустық проблемалар мен тенденциялар лингвистикалық инновациялардың таралуына ықпал етеді, өйткені пайдаланушылар лингвистикалық рәсімдер мен лингвистикалық ойындарға қатысады. "Ice Bucket Challenge" [13] немесе "Harlem Shake" [14] сияқты тапсырмалар кең ауқымды қатысуды тудырып қана қоймайды, сонымен қатар цифрлық халық тіліне жаңа сөз тіркестері мен сөз тіркестерін енгізеді. Әлеуметтік медианың қатысу сипаты пайдаланушыларды лингвистикалық тенденцияларды мәдени валютаның бір түрі ретінде қабылдауға шақырады, бұл олардың онлайн қауымдастықтардағы маңыздылығын күшейтеді [2].

Әлеуметтік медиа платформалары әртүрлі қарым-қатынас стильдері мен қалауларын ескереді, бұл әр платформаның аудиториясы мен мақсатына бейімделген әртүрлі тілдік тізілімдерді жасауға мүмкіндік береді. Мысалы, LinkedIn және кәсіби форумдар сияқты платформалар олардың кәсіби бағдарланған сипатын көрсете отырып, ресми тілді қолдануға шақырады. Керісінше, Snapchat және TikTok сияқты платформалар бейресми және көрнекі мазмұнға басымдық беріп, ойнақы және креативті тіл стильдерінің дамуына ықпал етеді.

Цифрлық дәуірде әлеуметтік медиа қоғамның әртүрлі аспектілеріне, соның ішінде тілдік нормалар мен қарым-қатынас үлгілеріне терең әсер ететін өміріміздің ажырамас бөлігіне айналды. Хэштегтердің пайда болуынан бастап эмодзилердің таралуына дейін әлеуметтік медиа платформалары өзімізді қалай білдіретінімізді және басқалармен әртүрлі желілерде жасайтын қарым-қатынасымызды түбегейлі өзгертті. Бұл мақалада әлеуметтік медианың тілдік нормаларға жан-жақты әсері зерттеліп, оның лингвистикалық эволюциядағы, қарым-қатынас тенденцияларындағы және цифрлық сәйкестікті қалыптастырудағы рөлі қарастырылады.

Әлеуметтік медиа платформалары тіл қарқынды эволюция мен инновацияға ұшырайтын динамикалық экожүйелер ретінде қызмет етеді. Twitter сияқты платформалардың шектеулері, оның таңбалық шектеулерімен, күрделі идеяларды қысқаша жеткізу үшін аббревиатураларды және стенографиялық өрнектерді жасауға түрткі болды. Мысалы, "LOL" (дауыстап күлу) және "ICYMI" (егер сіз оны жіберіп алған болсаңыз) сияқты тіркестер цифрлық коммуникацияда кең таралған, бұл тілдің онлайн әлемге бейімделуін көрсетеді [1].

“Checkup” - тексеру

“Unpacking” - ашу, шығару, орауыштан шығару, ашып көрсету

“Unboxing” - қорапты ашу

“Feedback” - кері байланыс

“Insight” - түсіну, ұғу

“Cringe” - ұят

“Trash” - "қоқыс" дегенді білдіреді. Жастар жағы жаман жағдайларды сипаттағанда, осы сөзді жиі қолданысқа енгізіп келеді.

“Crash” - жарылу, сыну

“Deadline” - тапсырма орындалып бітуі қажет соңғы мерзім

“Lifhack” - әртүрлі кеңестер мен айдалар

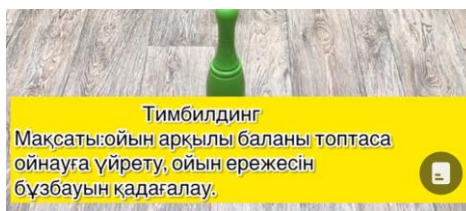
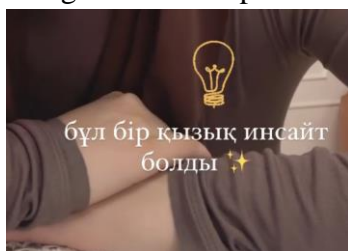
“Abuse” - моральді түрде басу, кемсіту

“Trigger” - түсініктемені қабылдамайтын адамның кейбір әрекеттері.
 “Price” - баға
 “Wish list” - армандар мен қалаулардың тізімі
 “Direct” - тікелей хабарлама
 “Like” - лүпіл
 “Easy” - өте оңай
 “Chill” - демалу
 “ROFL — «Rolling On Floor Laughing» - ішек-сілесі қату
 “Outfit” - сән үлгі
 “Look” - киім үлгісі
 “Team building” - топ құру
 “Coworking” - жалпы кеңістікте әртүрлі жұмыспен қамтылған адамдардың еңбегін бірлесе ұйымдастыруға көзқарас.
 “Lunch” - түскі ас
 “Branch” - демалыс күнгі түскі ас
 “Fast food” - тез дайындалатын тағам
 “Besties” - ең жақын адамдар
 “Soulmate”- жансерік
 “Soft skills” - сыни тұрғыдан ойлау
 “Case” - жағдаят
 “Relax” - демалу
 “Trip” - саяхат
 “Box” - қорап
 “Beauty” - әдемілік
 “Connect” – сәйкестік, байланыс
 “Content” - ақпараттық мазмұн.

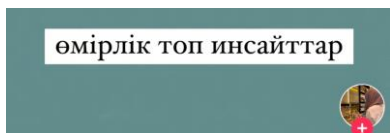
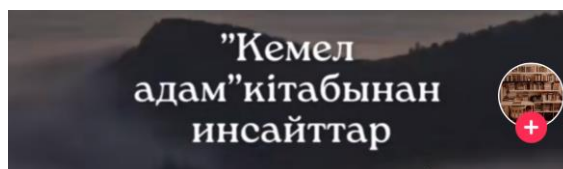
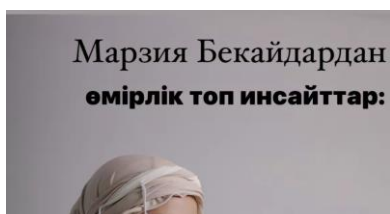
Осылайша, жоғарыда аталған ағылшын тіліндегі сөздер мен сөз тіркестерінің әлеуметтік желілер мен сайттар арқылы тез таралып, өмірімізге етене еніп кеткені соншалықты күнделікті қарым-қатынас барысында, әсіресе жастар тілінде еркін қолданысқа түсіп, қазақ тілінің грамматикалық қосымшаларын жапсырып пайдаланыла бастады. Сонымен қатар ағылшын тіліндегі атаулардың еш аудармасыз немесе транслитерация жасалмай-ақ қолданысқа т.су үрдісі жиі байқалатынына көз жеткіздік. Мәселен, республикалық «Айқын» (<https://aikyn.kz>) газетінің ресми сайтынан төмендегідей мысалдарды оқи аламыз: «Бұл туралы Маңғыстау облыстық *NOMAD MMA* федерациясының өкілдері мәлімдеді», «Кабирхан қатысатын *Dubai world cup* жарысы тікелей эфирде көрсетіледі», «Жантүршігерлік қылмыс "*Меркур Таун*" тұрғын үй кешенінде болған», «Әйелің тағы *TikTok* түсіріп жатыр" деп айтты», «Бірақ сөйте тұра, тек шапанды тігу, *бренд* қылу ісі осыдан 7 жылдай бұрын ғана ойға келді» [15].

Жазғы *мейкап* мұқият дайындық пен толық косметикалық құралдарды қажет етпейді [16], *Бодибилдинг* - бұл спортшылар күш, ептілік және жылдамдықта емес, дене эстетикасында жарысатын спорт түрі [17], Егер бұрынырақта *каргоны* тек әскери аяқ киіммен, ал арық жігіттер үлкендеу кроссовкамен киетін болса, қазір онымен үйлестіре киюге болатын аяқ киім түрлері арта түсті: *редвинг*, *канвас кедасы*, күдеріден жасалған *дезерт*, *броги* сияқты аяқ киім түрлерін *каргомен* киюге мүмкіндік туды [16], «Кітапханалардағы *коворкинг* орталықтарының ашылуы – оқырмандар үшін жақсы жаңалық», «Сол себепті куизді ұйымдастыратын қаланы таңдарда ұзақ ойланбадым», «Қазақстанда үш түрлі «TezTap», «*Bastime*» және «Қазақша *Quiz*» сайыстары параллельді өтіп жатқан бірден-бір қала – Атырау», «*Краунфандингтің* екі түрлі моделін қарастыруға болады» [18]. Мұндай мысалдарды көптеп кездестіруге болады.

Instagram: @aeka.posh

Tiktok:

Сонымен қатар, әлеуметтік медиа платформалары көбінесе мемдерді, хэштегтерді және пайдаланушы жасаған мазмұнды вирустық тарату арқылы жаңа сөздер мен сөз тіркестерін таратуды жеңілдетеді. Мемдер, атап айтқанда, лингвистикалық шығармашылықтың құралына айналды, өйткені пайдаланушылар онлайн аудиториямен резонанс тудыратын әзіл-оспақ жазулар мен қанатты сөз тіркестерін ойлап табады. Мемдердің жылдам айналымы нақты уақыт режимінде цифрлық лексиканы қалыптастыра отырып, жаңа лингвистикалық конвенциялар мен мәдени сілтемелерді қабылдауға ықпал етеді.

Сонымен қатар, әлеуметтік медиа платформалары мәдениетаралық қарым-қатынас пен тілдік алмасуды жеңілдетеді, өйткені пайдаланушылар әртүрлі лингвистикалық ортадан шыққан адамдармен өзара әрекеттеседі. Бұл мәдени алмасу негізгі дискурсқа жаңа сөздерді, сөз тіркестерін және мәдени сілтемелерді енгізу арқылы цифрлық лингвистикалық ландшафтты байытады. Бұл лингвистикалық иемдену және цифрлық дәуірде тілдік әртүрлілікті сақтау туралы сұрақтар туғызады.

Қорытындылай келе, әлеуметтік медиа платформалары цифрлық дәуірдегі тілдік нормалар мен қарым-қатынас үлгілерін терең қалыптастырды, лингвистикалық эволюцияға ықпал етті, қарым-қатынас тенденцияларын қалыптастырды және жаңа лингвистикалық конвенциялардың пайда болуына ықпал етті.

Әлеуметтік желілер мен медиа платформалардағы "қазақша" ағылшын таңбалауыштары тіл, мәдениет және цифрлық коммуникация арасындағы динамикалық өзара әрекеттесуді көрсететін бірегей лингвистикалық құбылысты білдіреді. Өрнектің гибриді түрі ретінде "қазақшаланған" ағылшын тілі цифрлық дәуірдегі тілдің алуан түрлі және дамып келе жатқан табиғатының айғағы ретінде қызмет етеді, сонымен бірге барған сайын жаһанданған әлемдегі сәйкестіктің, бейнелеудің және мәдени шынайылықтың күрделілігін көрсетеді.

Қолданылған әдебиеттер

1. Кристал, Д. (2006). Тіл және Интернет. Кембридж университетінің баспасы, 134-148.

2. Данет, Б., және Херринг, Оңтүстік Каролина (Редакция.). (2007). Көптілді интернет: Тіл, мәдениет және интернеттегі байланыс. Оксфорд университетінің баспасы, 18 (6), 230-295.
3. Смағұлова, Ж. (2020). Әлеуметтік желілердегі қазақ тілі: Тілді қолдану және Жеке тұлғаны қалыптастыру. Тіл және Саясат журналы, 19 (4), 548-570.
4. Сүлейменова, З. (2019). Әлеуметтік желілерде ағылшын және қазақ тілдерін қолдану: Instagram-ның кейс-стадия. Халықаралық әлеуметтік ғылымдар және адамзат журналы, 9 (5), 174-177.
5. Төлегенова, З. (2018). Әлеуметтік желілердегі қарым-қатынаста ағылшын-қазақ кодтық коммутациясын қолдану. Тіл және Білім журналы, 4 (4), 98-105.
6. Twitter <https://twitter.com/?lang=ru>
7. Instagram <https://www.instagram.com/>
8. Facebook https://www.facebook.com/?locale=ru_RU
9. TikTok <https://www.tiktok.com/ru-RU/>
10. LinkedIn <https://ru.linkedin.com/>
11. Snapchat <https://www.snapchat.com/ru-RU>
12. #MeToo <https://www.golosameriki.com/amp/metoo-movement-us/6009037.html>
13. Ice Bucket Challenge https://ru.m.wikipedia.org/wiki/Ice_Bucket_Challenge
14. Harlem Shake https://ru.m.wikipedia.org/wiki/Harlem_Shake
15. Aikyn.kz <https://www.facebook.com/aikyn.kz/>
16. <https://massaget.kz>
17. <https://kk.deltaclassic4literacy.org>
18. <https://egemen.kz>

МРНТИ 16.31.41

ОСОБЕННОСТИ АВТОМАТИЗИРОВАННОГО ТИФЛОПЕРЕВОДА: ТЕХНИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

Л.А. Задорожная

Докторант

Евразийский национальный университет им.Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

mila.alex.zadorozhnaya@gmail.com

***Аннотация.** Данная научная статья описывает особенности использования ресурсов и программ для автоматизированного перевода в контексте работы специалистов-тифлопереводчиков. Автор исследования приводит аргументы в пользу применения данных цифровых технологий для повышения эффективности работы переводчика во всех сферах деятельности, в том числе в социально-ориентированном переводе. Работа содержит сравнительный анализ популярных ресурсов для автоматизированного перевода, описаны их характеристики. Даются рекомендации по использованию данных цифровых ресурсов в практике тифлопереводчика, а также перспективы их развития и актуальность их применения для развития профессиональных компетенций тифлопереводчика. Дополнительно дана интерпретация специфики работы с ресурсами и программами для автоматизированного тифлоперевода. В научной статье исследованы как ресурсы и программы, где тифлопереводчик выступает пользователем для создания контента, так и те приложения, где тифлопереводчик является их создателем.*

***Ключевые слова:** тифлоперевод, ресурсы для автоматизированного перевода, тифлокомментарий, цифровые технологии в переводе.*

***Аңдатпа.** Бұл ғылыми мақалада тифло аудармашылар жұмысының контекстінде автоматтандырылған аударма үшін ресурстар мен бағдарламаларды пайдалану ерекшеліктері сипатталған. Зерттеу авторы аудармашының барлық қызмет салаларында, соның ішінде әлеуметтік бағытталған аудармада тиімділігін арттыру үшін осы цифрлық*